

Zaostřeno
... na výsledky!

www.focus-agency.cz

Recepce vybraných kandidátů na prezidenta ČR optikou tří hodnotících dimenzí (pilotní analýza)

Závěrečná zpráva ze sociologického výzkumu

listopad 2022

I. Metoda sběru dat a výběrový soubor	3
II. Váha prezidentských voleb podle jejich důležitosti	5
II.1. Volby prezidenta ČR v komparaci s ostatními typy voleb	7
III. Vnímání kandidátů na prezidenta ČR optikou tří hodnotících dimenzi	8
III.1. Tří hodnotící dimenze	9
IV. EXECUTIVE SUMMARY	10
IV.1. Veřejná recepce profesních předpokladů a vlastností kandidátů na prezidenta ČR: shrnutí	11
V. Komparace profesních předpokladů a vlastností kandidátů na prezidenta ČR	14
V.1. Hodnocení profesních předpokladů a vlastností kandidátů: charisma, politické vůdcovství a jeho povaha	15
V.2. Hodnocení profesních předpokladů a vlastností kandidátů: osobnostní integrita	18
V.3. Hodnocení profesních předpokladů a vlastností kandidátů: psychické předpoklady a prezidentské kompetence	21

Metoda sběru dat a konstrukce výběrového souboru

- ⟨ **Kvantitativní výzkum:** reprezentativní na populaci ČR 18+
- ⟨ **Způsob výběru respondentů:** kvótní výběr na základě dat SLBD 2021
- ⟨ **Velikost výběrového souboru:** 1000 respondentů.
- ⟨ **Termín sběru dat:** 27. 8. – 16. 9. 2022
- ⟨ **Metoda sběru dat:** CAPI (Computer Assisted Personal Interviewing) – face to face rozhovory vyškolených tazatelů s respondenty zaznamenávané do elektronických dotazníků.
- ⟨ **Nástroj sběru dat:** dotazník.
- ⟨ **Zpracování dat:** v programech SPSS a Q Research Software.

- ⟨ **Poznámka ke zpracování:** procentuální údaje v tabulkách a grafech jsou pro větší přehlednost zaokrouhleny na celá čísla. Z důvodu zaokrouhlení nemusí být výsledný součet procent v některých případech roven 100 %.

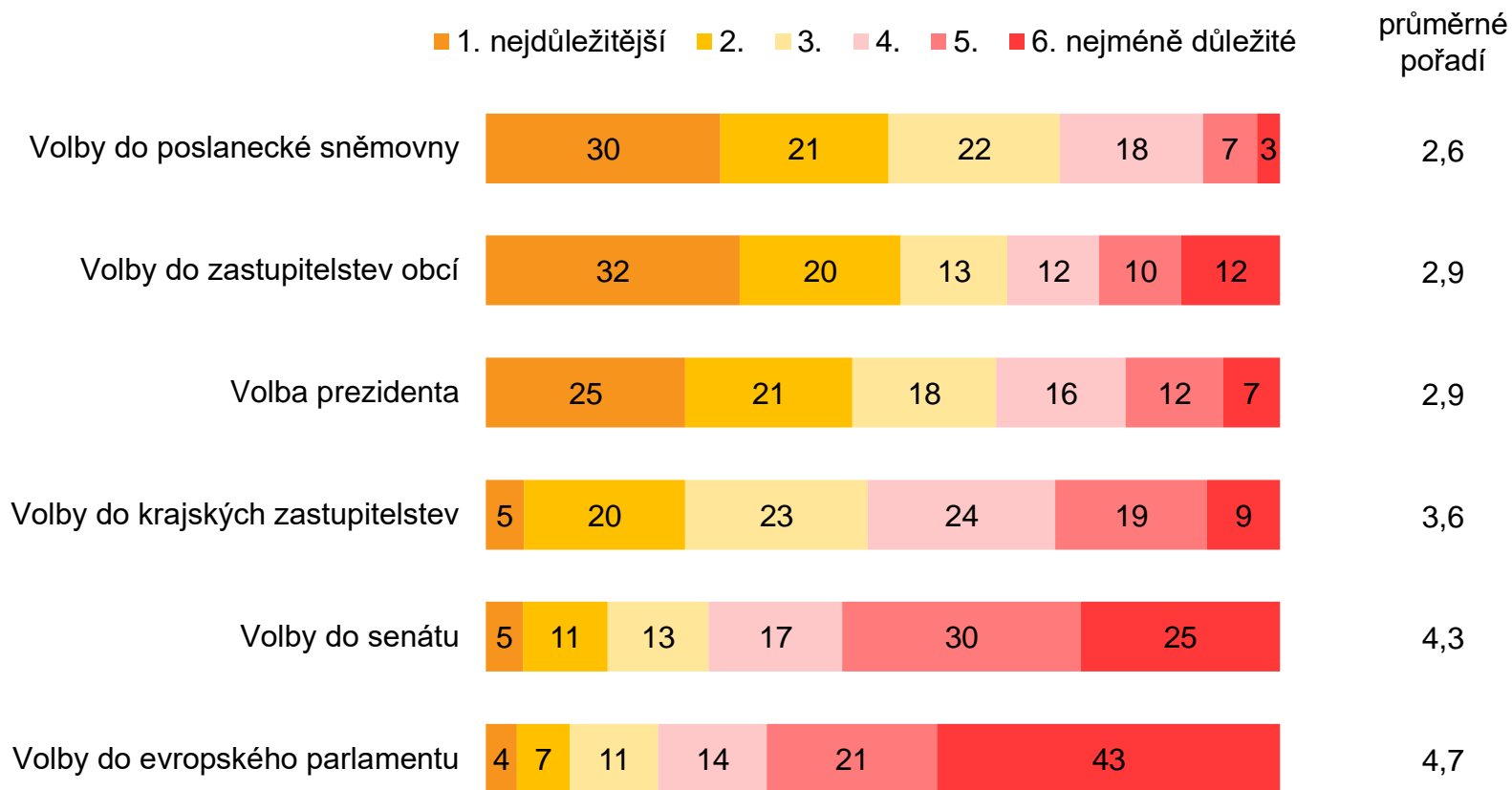
Váha prezidentských voleb

Volby prezidenta ČR v komparaci s ostatními typy voleb

- ⟨ Dvě třetiny potenciálních volitelů připisují prezidentským volbám vysokou váhu. Za **osobně důležité** je považuje **64%** respondentů.
- ⟨ Staví ji tak podle důležitosti na třetí místo, za volby do **sněmovny PČR**, které považuje za osobně důležité **71%** respondentů a připisuje jim téměř stejnou váhu jako **volbám do zastupitelstev obcí (65%)**.
- ⟨ S velkým odstupem následují další typy voleb, které nepovažuje za osobně důležité ani polovina respondentů: volby do **krajských zastupitelstev (48%)**, do **Senátu PČR (29%)** a do **Evropského parlamentu (22% respondentů)**.

Typy voleb podle jejich osobní důležitosti

„Téměř každý rok se v ČR konají nějaké typy voleb. Které z nich jsou pro Vás osobně nejdůležitější, a které naopak považuje za nejméně důležité? Seřadte uvedené typy voleb tak, že nejdůležitějším přiřadíte jedničku (1), o něco méně důležitým 2, 3, 4, 5, a nejméně důležitým šestku (6).“

v %, repre ČR 18+, N = 1000

Vnímání prezidentských kandidátů

Vnímání prezidentských kandidátů

- ◊ Pilotní analýza analyzuje vnímání tři hlavních kandidátů na prezidenta ČR optikou **tří dimenzí, které reflektují osobnostní charakteristiky a dovednosti nezbytné pro výkon prezidentské funkce.**

Použité hodnotící dimenze, proměnné a indikátory byly inspirovány studií publikovanou Arthurem, H. Millerem, Martinem P. Wattenbergem a Oksanou Malanchuk pod názvem *Schematic Assessments of Presidential Candidates* (American Political Science Review vol. 80 no.2, June,1996).

- ◊ Pro analýzu veřejné recepce vybraných kandidátů jsme zvolili následující **tři dimenze a deseti hodnotících výroků:**
 - ◊ (A) Vnímaná osobnostní integrita kandidáta (dva indikátory),
 - ◊ (B) charisma, pozitivní vůdcovství kandidáta (dva indikátory),
 - ◊ (C) psychické předpoklady a profesní (prezidentské) kompetence (šest indikátorů).
- ◊ Analýza ukazuje výrazné diference ve vnímání Andreje Babiše na jedné straně a Danuše Nerudové, respektive Petra Pavla na straně druhé.

- ◊ Obrazu Andreje Babiše dominuje názor dvou třetin respondentů (67%), kteří se domnívají, že by v roli prezidenta **rozděloval společnost**.
- ◊ Jeho **nejvýraznějším handicapem** je vnímání jeho **osobnostní integrity**:
 - ◊ za **čestného** jej považuje jen třetina respondentů (35%) a více než polovina (53%) se domnívá, že mu jeho **osobní historie nedává morální právo být prezidentem ČR**.
- ◊ Ve srovnání s ostatními dvěma kandidáty jej vnímá jako **psychicky vyrovnaného o třetinu méně respondentů než v případě obou zbývajících kandidátů**.
- ◊ Naopak, respondenti oceňují Babišovu **politickou zkušenost a odolnost vůči manipulaci**, a v neposlední řadě také jeho **vrozené vůdcovství (52%)**.

- ◊ **Obraz Danuše Nerudové je mezi sledovanými kandidáty nejpolarizovanější.**
 - ◊ Respondentům se jeví především jako **sympatická** (80%), čtyři pětiny (78%) ji vnímají jako **čestnou** a **pouze pětina** (19%) respondentů **vidí v její osobní historii morální selhání**, která nejsou slučitelná s výkonem funkce prezidentky ČR. Je také vnímána mezi uvedenými kandidáty **jako nejméně rozdělující společnost** a téměř dvě třetiny oceňují její **schopnost porozumět problémům obyčejných lidí** (61%).
- ◊ Naopak, respondenti **mají pochyby o autenticitě jejích vůdcovských vlastností** - pouhá třetina ji má za rozeného vůdce. Téměř **dvě třetiny ji nepovažují za dostatečně politicky zkušenou pro výkon prezidentské funkce** a necelá polovina (45%) ji považuje ve funkci prezidentky za **manipulovatelnou**.

- ◊ **Veřejná recepce obrazu P. Pavla se jeví z pohledu všech sledovaných dimenzí nejvyrovnanější, bez výrazných polarit.**
 - ◊ Více než dvě třetiny respondentů jej vnímá jako **sympatického** (71%), **čestného** (63%) i jako **rozeného vůdce** (67%), na jehož prezidentské schopnosti by se **dalo spolehnout** (63%) a byl by v této funkci **odolný vůči manipulaci**. Většina respondentů jej vnímá jako **osobnost integrující společnost**.
- ◊ Méně než **třetina respondentů (29%) vidí v jeho osobní historii morální překážku, pro výkon funkce prezidenta ČR.**
- ◊ Je ale třeba upozornit na skutečnost, že sběr dat probíhal v době, kdy bylo nastolování mediální agendy tematizující kariérní dráhu Petra Pavla jako strategii cynického rozumu pozdní normalizace, teprve na počátku. Je pravděpodobné, že kritické vnímání jeho profesní minulosti stoupá.

Srovnání vnímání prezidentských kandidátů

Charisma, povaha vůdcovství

- ◊ V dimenzi měřící sympatie ke kandidátům, jejich vůdcovských vlastností a také schopnosti integrovat společnost se ukazuje jako nejpolarizovanější veřejná recepce **Danuše Nerudové**, kterou vnímají čtyři pětiny respondentů jako sympatičtější a nejméně respondentů ji vnímá jako rozdělující společnost (26%). O přesvědčivosti jejího politického vůdcovství či jeho autenticitě je ale přesvědčena pouhá třetina respondentů (35%).
- ◊ **Andreje Babiše** považuje za sympatického ani ne polovina respondentů (41%), ale více než polovina (52%) je přesvědčena o tom, že je rozený vůdce. Jeho obrazu v dané dimenzi dominuje názor dvou třetin respondentů (67%), kteří se domnívají, že by v roli prezidenta rozděloval společnost. Jde o výrazně vyšší podíl než v případě obou zbývajících kandidátů, které takto hodnotí méně než polovina respondentů.
- ◊ **Petra Pavla** vnímá jako rozdělujícího společnost o něco více než třetina respondentů (38%). Celkově je jeho recepce z pohledu všech tří charakteristik nejvyrovnanější. Nadpoloviční většina respondentů jej vnímá jako sympatického (71%) i jako rozeného vůdce (67%).

Charisma, povaha vůdcovství

„Co si myslíte o uvedených osobnostech z pohledu jejich vhodnosti pro výkon funkce prezidenta České republiky?“

Je sympatický/á

Danuše Nerudová

80

Petr Pavel

71

Andrej Babiš

41

**Jde o rozeného
vůdce/kyni, kterého/rou
budou lidé respektovat**

Petr Pavel

67

Andrej Babiš

52

Danuše Nerudová

35

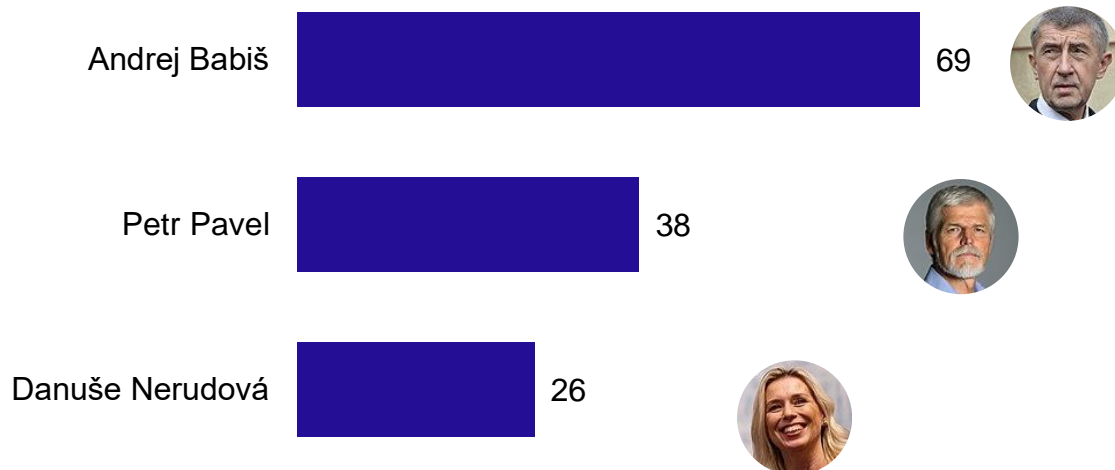

v %, součet odpovědí rozhodně souhlasím + spíše souhlasím,
repre ČR 18+, podily z těch, kteří znají daného kandidáta

Schopnost integrovat společnost

„Co si myslíte o uvedených osobnostech z pohledu jejich vhodnosti pro výkon funkce prezidenta České republiky?“

Jako prezident/ka by
rozděloval/a společnost

v %, součet odpovědí rozhodně souhlasím + spíše souhlasím,
repre ČR 18+, podily z těch, kteří znají daného kandidáta

Osobnostní integrita

- ◊ Z pohledu obou kritérií je nejpozitivněji vnímána **Danuše Nerudová**, kterou téměř čtyři pětiny respondentů (78%) vnímají jako čestnou a pouze méně než pětina (19%) vidí v její osobní historii překážku jejího prezidentství.
- ◊ Naopak, vnímání osobnostní integrity **Andreje Babiše** ukazuje na jeho nejvýraznější handicap. Za čestného jej vnímá jen třetina respondentů (35%) a více než polovina (53%) se domnívá, že mu jeho osobní historie nedává morální právo být prezidentem ČR.
- ◊ **Petra Pavla** vnímají jako čestného více než dvě třetiny respondentů (73%). Jeho osobní historii považuje za překážku méně než třetina respondentů (29%).
- ◊ V tomto smyslu je ale třeba upozornit na skutečnost, že sběr dat probíhal v době, kdy byla mediální agenda tematizující problematičnost kariérní dráhy P. Pavla jako strategie cynického rozumu pozdní normalizace, teprve na počátku. Je pravděpodobné, že podíl respondentů, kteří vnímají jeho minulost jako problém, stoupá.

Osobnostní integrita

„Co si myslíte o uvedených osobnostech z pohledu jejich vhodnosti pro výkon funkce prezidenta České republiky?“

Je čestný/á

Danuše Nerudová

78

Petr Pavel

73

Andrej Babiš

35

**Jeho/její osobní historie
mu/jí nedává morální
právo být prezidentem ČR**

Andrej Babiš

53

Petr Pavel

29

Danuše Nerudová

19

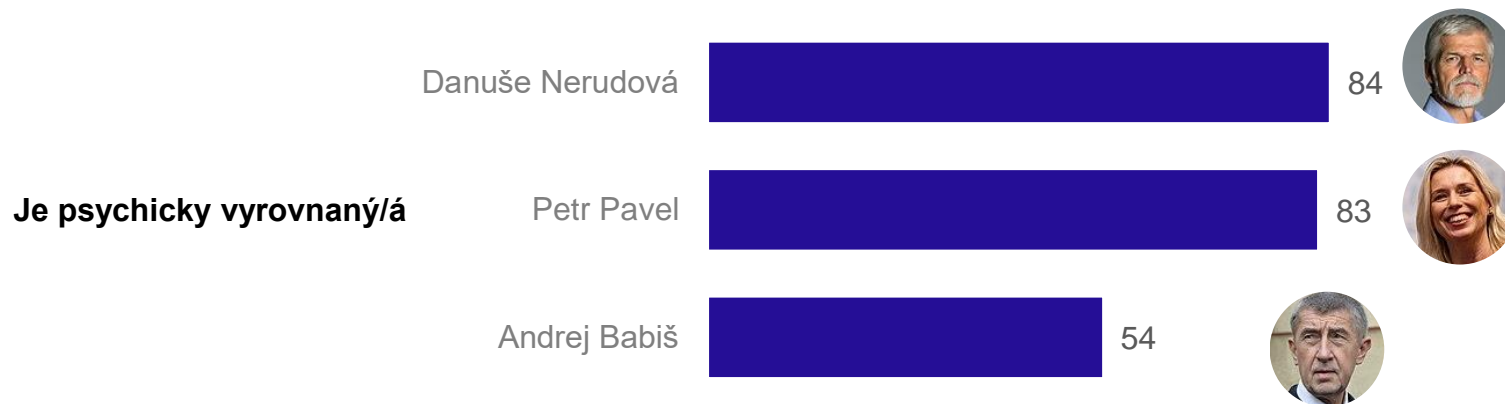
*v %, součet odpovědí rozhodně souhlasím + spíše souhlasím,
repre ČR 18+, podily z těch, kteří znají daného kandidáta*

Osobnostní integrita

- ◊ Z pohledu psychických i profesních předpokladů se veřejná recepce **Andreje Babiše** a zbývajících dvou prezidentských kandidátů liší.
- ◊ U Andreje Babiše respondenti oceňují respondenti **politickou zkušenost** a **odolnost vůči manipulaci**, naopak pouze polovina respondentů jej vnímá jako **psychicky vyrovnaného** (54%), což je o třetinu méně než u zbývajících kandidátů, kterým v tomto ohledu důvěřují více než **čtyři pětiny respondentů**.
- ◊ U **Petra Pavla** nejvíce oceňují respondenti, že by se na jeho **prezidentské schopnosti dalo spolehnout** (63%), v případě **Danuše Nerudové** je pozitivně hodnocena její schopnost **porozumět problémům obyčejných lidí** (61%).
- ◊ Podle stejného podílu respondentů, ale **nemá Nerudová pro výkon prezidentské funkce dostatečné politické zkušenosti** (61%) a necelá polovina (45%) ji považuje **ve funkci prezidentky za manipulovatelnou**. Naopak **P. Pavla** považují respondenti v tomto ohledu za **stejně odolného** (29%) jako A. Babiše.

Psychická vyrovnanost

„Co si myslíte o uvedených osobnostech z pohledu jejich vhodnosti pro výkon funkce prezidenta České republiky?“

v %, součet odpovědí rozhodně souhlasím + spíše souhlasím,
repre ČR 18+, podily z těch, kteří znají daného kandidáta

Profesní prezidentské kompetence

„Co si myslíte o uvedených osobnostech z pohledu jejich vhodnosti pro výkon funkce prezidenta České republiky?“

Na jeho/její prezidentské schopnosti by se dalo spolehnout

Rozumí problémům obyčejných lidí

v %, součet odpovědí rozhodně souhlasím + spíše souhlasím, repre ČR 18+, podily z těch, kteří znají daného kandidáta

Profesní prezidentské kompetence

„Co si myslíte o uvedených osobnostech z pohledu jejich vhodnosti pro výkon funkce prezidenta České republiky?“

Pro výkon funkce
prezidenta/ky **nemá**
dostatečné politické
zkušenosti

Danuše Nerudová

61

Petr Pavel

54

Andrej Babiš

27

Při výkonu funkce
prezidenta/ky **by byl/a**
snadno manipulovatelný/á

Danuše Nerudová

45

Andrej Babiš

30

Petr Pavel

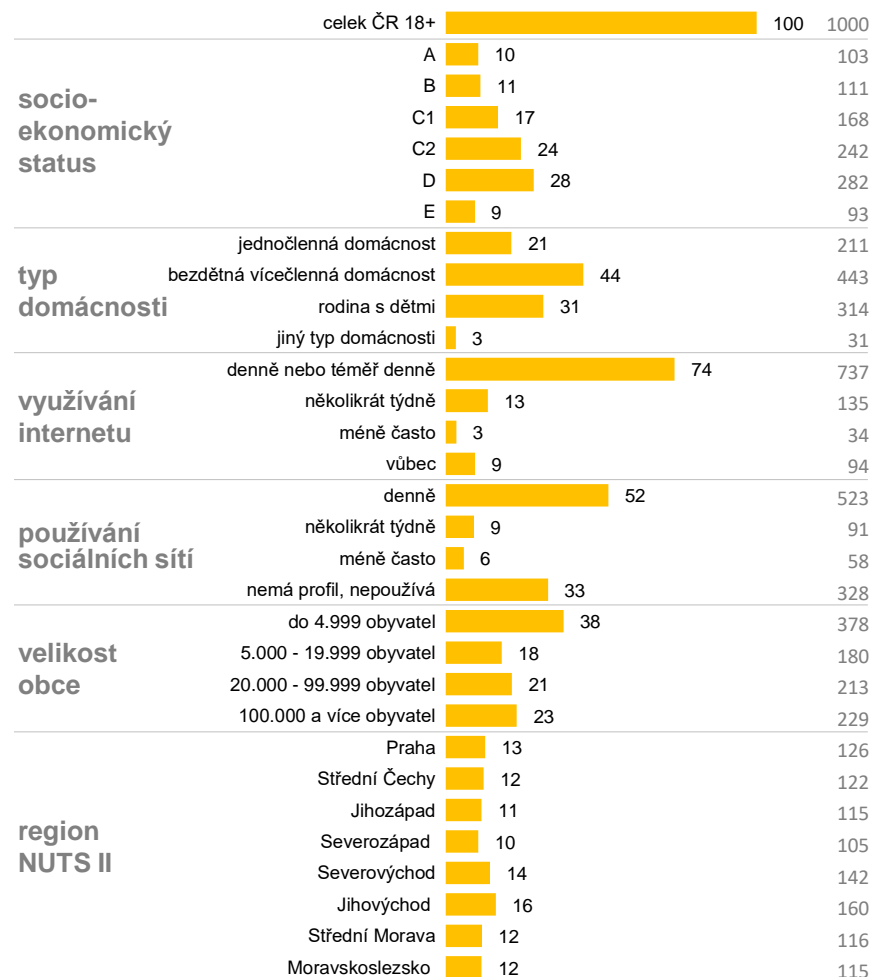
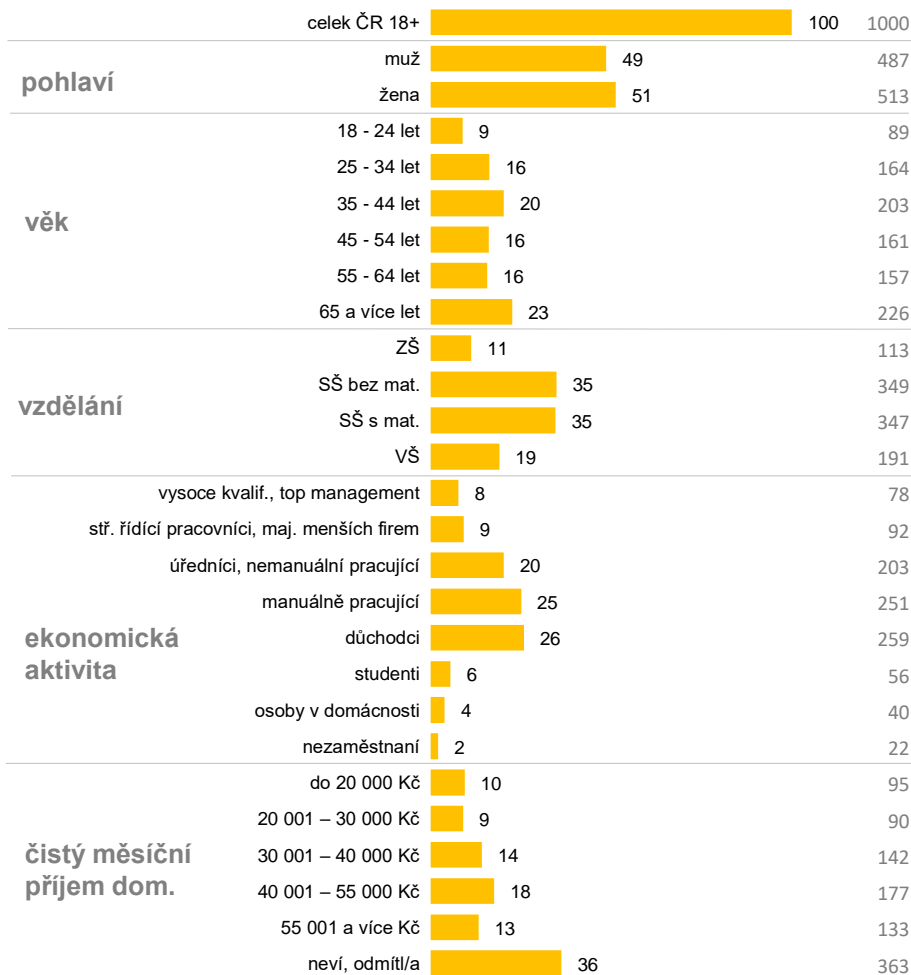

29

v %, součet odpovědí rozhodně souhlasím + spíše souhlasím,
repre ČR 18+, podíly z těch, kteří znají daného kandidáta

Příloha - struktura výběrového souboru

v %, repre ČR 18+, N = 1000